

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 20. mai 2022
(OR. en)

9333/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0902(APP)

AG 53
INST 195
PE 55
JUR 362
FREMP 104

ETTEPANEK

Saatja:	Roberta METSOLA, Euroopa Parlamendi president
Kättesaamise kuupäev:	19. mai 2022
Saaja:	Jean-Yves LE DRIAN, Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU MÄÄRUS Euroopa Parlamendi liikmete valimise kohta otsestel ja üldistel valimistel, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom ning sellele otsusele lisatud Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlev akt

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele Euroopa Parlamendi seadusandlik resolutsioon ja nõukogu määruse ettepanek eespool nimetatud teemal.

Lisatud: P9_TA(2022)0129

VASTUVÕETUD TEKSTID

P9_TA(2022)0129

Euroopa Parlamendi liikmete valimine otsestest ja üldistel valimistel

Euroopa Parlamendi 3. mai 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Parlamendi liikmete valimise kohta otsestest ja üldistel valimistel, millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu otsus 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom ning sellele otsusele lisatud Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestest ja üldistel valimistel käsitlev akt (2020/2220(INL) – 2022/0902(APP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 9. mai 1950. aasta deklaratsiooni, milles tehti ettepanek luua Euroopa Sõe- ja Teraseühendus (ESTÜ) kui Euroopa föderatsiooni esimene etapp,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestest ja üldistel valimistel käsitlevat akti (edaspidi „valimisi käsitlev akt“), mis on lisatud nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom, mida on muudetud nõukogu 25. juuni ja 23. septembri 2002. aasta otsusega 2002/772/EÜ, Euratom¹ ning nõukogu 13. juuli 2018. aasta otsusega (EL, Euratom) 2018/994²,
- võttes arvesse aluslepinguid ja eriti Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikleid 2, 3, 9, 10 ja 14 ning artikli 17 lõiget 7 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 8, 20, 22, artikli 223 lõiget 1 ja artiklit 225, ning protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklit 2,
- võttes arvesse protokoll nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta,
- võttes arvesse nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiivi 93/109/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel³,

¹ ELT L 283, 21.10.2002, lk 1.

² ELT L 178, 16.7.2018, lk 1.

³ EÜT L 329, 30.12.1993, lk 34.

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi valimismenetlust käsitlevaid varasemaid resolutsioone ja eeskätt oma 15. juuli 1998. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi liikmete valimise ühiseid põhimõtteid hõlmava valimismenetluse kavandi kohta¹, 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimiste kohta², 4. juuli 2013. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimiste praktiliste aspektide parema korralduse kohta³ ning 11. novembri 2015. aasta resolutsiooni valimisi käsitleva ELi õiguse reformimise kohta⁴,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2013. aasta resolutsiooni⁵ ja 7. veebruari 2018. aasta resolutsiooni⁶ Euroopa Parlamendi koosseisu kohta,
- võttes arvesse oma 26. novembri 2020. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi valimiste kokkuvõtte kohta⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist⁸, ja eriti selle artikleid 13, 21 ja 31,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni 20. oktoobri 2010. aasta suhete raamkokkulepet,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee teabearuannet „Puuetega inimeste tegelikud õigused Euroopa Parlamendi valimistel hääletada“⁹, mis võeti vastu 20. märtsi 2019. aasta täiskogu istungil, ning komitee täiendavat arvamust „Vajadus tagada puuetega inimestele tegelik õigus hääletada Euroopa Parlamendi valimistel“¹⁰, mis võeti vastu 2. detsembril 2020,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille EL ratifitseeris 2010. aastal, ning selle artiklit 29, mis käsitleb osalemist poliitilises ja avalikus elus,
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2021. aasta teatist „Võrdõiguslikkuse liit. Puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030“ (COM(2021)0101),

¹ EÜT C 292, 21.9.1998, lk 66,

² ELT C 419, 16.12.2015, lk 185.

³ ELT C 75, 26.2.2016, lk 109.

⁴ ELT C 366, 27.10.2017, lk 7.

⁵ ELT C 36, 29.1.2016, lk 56.

⁶ ELT C 463, 21.12.2018, lk 83.

⁷ ELT C 425, 20.10.2021, lk 98.

⁸ ELT L 317, 4.11.2014, lk 1.

⁹ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/information-reports/real-right-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-information-report>.

¹⁰ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/need-guarantee-real-rights-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-additional-opinion>.

- võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2020. aasta teatist Euroopa demokraatia tegevuskava kohta (COM(2020)0790),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „põhiõiguste harta“) ja eriti selle artikleid 11, 21, 23 ja 39,
 - võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, eelkõige selle 1. põhimõtet,
 - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, eelkõige selle artiklit 25,
 - võttes arvesse Parlamentidevahelise Liidu (IPU) tööd soolise võrdõiguslikkuse alal, eelkõige selle sootundlike parlamentide tegevuskava,
 - võttes arvesse Ursula von der Leyeni 2021. aasta kõnet Euroopa Liidu olukorra kohta, milles ta kuulutas 2022. aasta noorteastaks,
 - võttes arvesse komisjoni 2022. aasta ettepanekut Euroopa noorteasta 2022 kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 46 ja 54,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A9-0083/2022),
- A. arvestades, et alates 1976. aastast, mil Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev akt sillutas teed Euroopa Parlamendi esindajate esmakordseks valimiseks otsestel ja üldistel valimistel, on Euroopa Parlament järjekindlalt taotlenud valimisi käsitleva ELi õiguse reformimist ning liikumist tõelisema, ühtsema ja euroopalikuma valimismenetluse suunas;
- B. arvestades, et Lissaboni leping andis võimaluse edasiliikumiseks, kinnitades Euroopa Parlamendi õiguse teha ettepanek nii valimisi käsitleva akti kui ka parlamendi koosseisu kohta;
- C. arvestades, et muud olulised muudatused Lissaboni lepingus puudutasid eelkõige ELi lepingu artikli 14 sõnastust, mille kohaselt Euroopa Parlament koosneb liidu kodanike esindajatest, mitte riikide rahvaste esindajatest, samuti viidet parlamendi rollile komisjoni presidendi valimisel, mille kohaselt tuleks selles võtta arvesse Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi;
- D. arvestades, et 2014. aasta valimiste kord lõi pretsedendi Euroopa Parlamendi rolli jaoks komisjoni presidendi valimisel; arvestades, et see kord ei saanud osaks valimisi käsitleva ELi õiguse üldisest reformist, mis aitas luua poliitilise tausta esikandidaadi põhimõtte ootamatule kohaldamata jätmisele pärast 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimisi; arvestades, et esikandidaadile, kelle Euroopa tasandi poliitiline üksus on saanud kokku kõige rohkem kohti, tuleks esimesena teha ülesandeks moodustada äsja valitud Euroopa Parlamendis koalitsioonienamus seoses komisjoni presidendi

- kandidaadi nimetamisega; arvestades, et kui koalitsioonienamust ei õnnestu saavutada, tuleks ülesanne anda järgmisele esikandidaadile; arvestades, et Euroopa Parlament ootab, et Euroopa Ülemkogu eesistuja konsulteeriks Euroopa tasandi poliitiliste üksuste ja parlamendifraktsioonide asjaomaste juhtidega, selleks et nimetamisprotsess oleks teabepõhine, ning on seisukohal, et sellele esikandidaatide protsessile võiks anda ametliku vormi Euroopa tasandi poliitiliste üksuste vahelise poliitilise kokkuleppega ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu institutsioonidevahelise kokkuleppega;
- E. arvestades, et mõned kehtivad ühissätted kehtivas Euroopa Parlamendi valimisi käsitlevas aktis näitavad teed vajalike paranduste suunas, sealhulgas sätted, millega nähakse ette kandidaatide valimine proportsionaalse esindatuse põhjal, kasutades nimekirjasüsteemi või üksiku ülekantava hääle meetodit, õigus moodustada riigi tasandil valimisringkondi, liikmesriikide valimisringkondades maksimaalse 5 % valimiskünnise kehtestamine, et tagada parlamendi töövõime, ning millega keelatakse Euroopa Parlamendi liikmete topeltmandaat liikmesriigi parlamendis ja Euroopa Parlamendis;
- F. arvestades, et vaatamata mõningasele edasiminekul Euroopa Parlamendi valimismenetluse ühiste standardite määratlemisel reguleeritakse praegu Euroopa Parlamendi valimisi endiselt enamasti liikmesriikide õigusega ja seepärast on Euroopa Parlamendi valimiste tõeliselt ühtse menetluse kehtestamiseks vaja täiendavaid parandusi;
- G. arvestades, et 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimistel registreeritud valimisaktiivsus oli kõrgem kui kõigi varasemate Euroopa Parlamendi valimiste ajal viimase 20 aasta jooksul; arvestades, et osalemise määrad varjavad suuri erinevusi liikmesriikide vahel; arvestades, et suurem valimisaktiivsus on hea märk, mis näitab, et liidu kodanikud, eelkõige nooremad põlvkonnad tunnevad Euroopa integratsiooni arengu vastu üha suuremat huvi, nagu näitavad ka 9. märtsi 2021. aasta Eurobaromeetri eriuuringu tulemused; arvestades, et see määr tähendab endiselt, et ainult pool liidu kodanikest osalesid; arvestades, et kasvav huvi Euroopa Parlamendi valimiste vastu näitab, et liidu kodanikud nõuavad liidult kliimamuutuste, majanduse taastamise, inimõiguste ja õigusriigi kaitse, rände ning Euroopa Liidu rolli valdkonnas rahvusvahelistes suhetes kiiret tegutsemist; arvestades, et tuleb teha teavitusalaseid jõupingutusi, et suurendada kodanike huvi Euroopa küsimuste vastu ning suurendada sellega seoses Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rolli;
- H. arvestades, et valimisaktiivsuse suundumust kasvule on võimalik veelgi parendada, kui tugevdada valijate ja kandidaatide vahelist sidet ja vastutust ning edendada kogu liitu hõlmavat mõõdet;
- I. arvestades, et toimiv valimissüsteem tekitab elanikkonnas usaldust ja toetust ning suurendab liidu kodanike kindlustunnet, et nad suudavad muuta ühiskonda demokraatlikul viisil oma hääle abil;
- J. arvestades, et nõukogu 13. juuli 2018. aasta otsuse (EL, Euratom) 2018/994 heakskiitmine liikmesriikide poolt on veel pooleli, kuid see ei välista liidu valimissüsteemide vajalikke muudatusi;

- K. arvestades, et kasvav poliitiline hoog kogu Euroopas võib anda võimaluse viia sisse elemendid ja sätted, mis tugevdavad valimiste Euroopa mõõdet;
- L. arvestades, et valimisi käsitleva ELi õiguse reformimine peaks põhinema subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetel ning ühiste miinimumstandardite kehtestamisel;
- M. arvestades, et Euroopa Parlamendi valimismenetluse reformimise eesmärk peaks olema suurendada Euroopa Parlamendi valimisi puudutavat demokraatlikku ja riikideülest arutelu ja mõõdet ning liidu otsustusprotsessi demokraatlikku legitiimsust, tugevdada liidu kodakondsuse kontseptsiooni, parandada Euroopa Parlamendi toimimist ja liidu juhtimist, muuta Euroopa Parlamendi töö õiguspärasemaks ja seadusandlikumaks, andes talle tegeliku algatusõiguse, tõhustada valimiste võrdsuse ja võrdsete võimaluste põhimõtteid, eelkõige naiste ja meeste vahel, suurendada Euroopa Parlamendi valimiste läbiviimise süsteemi tõhusust ning tuua Euroopa Parlamendi liikmed lähemale oma valijatele, eriti kõige noorematele nende seas;
- N. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi Euroopa kodanike teise paneelarutelu „Euroopa demokraatia / Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus“ soovitusel nr 16 nõutakse Euroopa Parlamendi valimisi käsitlevat õigust, millega ühtlustataks valimistingimused (häälõiguslik iga, valimiskuupäev, nõuded valimispiirkondadele, kandidaatidele, erakondadele ja nende rahastamisele), ning et Euroopa kodanikel oleks õigus hääletada erinevate Euroopa Liidu tasandi erakondade poolt, millest igaüks koosneb mitmest liikmesriigist pärit kandidaatidest, ning et piisava üleminekuajavahemaa jooksul saaksid kodanikud siiski hääletada nii riiklike kui ka riikideüleste erakondade poolt;
- O. arvestades, et 22.–23. oktoobril 2021 toimunud Euroopa noorteürituse tulemusena avaldatud noorte ideede aruandes soovitatakse kasutada riikideüleseid nimekirju, nii et valijatele antakse üks nimekiri riigi kandidaatidega ja teine nimekiri kõikide liikmesriikide kandidaatidega; arvestades, et kõnealune aruanne toetab ka esikandidaatide protsessi jõustamist;
- P. arvestades, et Euroopa tuleviku konverentsi mitmekeelse digiplatvormi kolmandas vahearuandes leitakse, et üks sagedamini arutatavatest ettepanekutest ja laialdaselt toetust saanud idee puudutab kogu ELi hõlmavate riikideüleste valimisnimekirjade koostamist;
- Q. arvestades, et Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide), Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide ning Renew Europe fraktsioonide juhid toetasid 17. jaanuaril 2022 poliitilist vahekokkulepet „Meie prioriteedid eurooplastele“, milles nõuti, et Euroopa Parlamendi järgmiste valimiste jaoks võetaks kasutusele esikandidaatide protsess koos riikideüleste nimekirjadega, kus on piisav arv kohti;
- R. arvestades, et vähemuste puhul, kes on Euroopa Parlamendis alaesindatud, tuleb arvesse võtta proportsionaalsuse ja võrdsete võimaluste põhimõtteid; arvestades, et ligikaudu

20 parlamendiliiget 705-st väidavad, et nad kuuluvad vähemusse (s.o 2,8 %) ¹; arvestades, et Veneetsia komisjon tunnustab rahvusvähemustele tagatud kohtade rolli, rahvusvähemuste esindusparteide madalamaid valimiskünniseid proportsionaalses valimissüsteemis või valimisringkondade määramist, et suurendada vähemuste osalemist otsustusprotsessides ²;

- S. arvestades, et otsestele ja üldistele valimistele tugineva ühtse valimismenetluse väljatöötamise võimalus on aluslepingutes sätestatud alates 1957. aastast;
- T. arvestades, et Euroopa Parlamendi valimiste korra üha suurenev ühtlustamine kõikides liikmesriikides edendaks kõigi liidu kodanike õigust osaleda võrdsetel alustel liidu demokraatlikus elus ning see tugevdaks ka Euroopa integratsiooni poliitilist mõõdet;
- U. arvestades, et Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ning seepärast peaks neil olema Euroopa Parlamendi valimiskampaaniates silmapaistvam roll, et parandada nende nähtavust ning luua selge seos konkreetse riigi erakonna poolt hääletamise ja mõju vahel, mis sellel on Euroopa tasandi fraktsiooni suurusele Euroopa Parlamendis ja komisjoni presidendi ametisse nimetamisele;
- V. arvestades, et valijate ühendusi või valimisüksusi, mis ei kuulu Euroopa tasandi erakonda, kutsutakse üles osalema Euroopa Parlamendi valimiskampaaniates, et suurendada kodanike osalemist valimisprotsessides;
- W. arvestades, et Euroopa Parlamendi valimistele kandidaatide nimetamise kord on liikmesriikides ja erakondades väga erinev, eriti läbipaistvuse, demokraatlike ja soolise võrdõiguslikkuse standardite osas; arvestades siiski, et avatud, läbipaistev ja demokraatlik ning soolist võrdõiguslikkust järgiv kord kandidaatide valimiseks on poliitilise süsteemi vastu usalduse loomiseks vältimatult vajalik;
- X. arvestades, et tähtajad valimisnimekirjade lõplikuks vormistamiseks Euroopa Parlamendi valimiste eel on liikmesriikides väga erinevad ja ulatuvad praegu 17 päevast 83 päevani; arvestades, et see paneb kandidaadid ja valijad liidus ebavõrdsesse olukorda, võttes arvesse ajavahemikku, mil neil on võimalik kampaaniat teha või hääletamisvalikute üle mõelda;
- Y. arvestades, et ka tähtajad valijate registrite lõplikuks vormistamiseks Euroopa Parlamendi valimiste eel on liikmesriikides väga erinevad ja see võib teha raskeks või isegi võimatuks valijaid käsitleva teabe vahetamise liikmesriikide vahel (mis on vajalik topelthääletamise ärahoidmiseks);

¹ Euroopa Parlamendi traditsiooniliste vähemuste, rahvuskogukondade ja keelte laiendatud tööühema andmete põhjal.

² Veneetsia komisjoni valimissüsteeme ja rahvusvähemusi käsitlevate arvamuste ja aruannete kogu CDL-PI(2019)004, eelkõige aruanne valimisõiguse ja rahvusvähemuste kohta CDL-INF (2000).

- Z. arvestades, et kogu liitu hõlmava valimisringkonna moodustamine, kus iga valimisnimekirja eesotsas oleks vastava poliitilise ühenduse kandidaat Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale, aitaks Euroopa demokraatiat tugevdada ja komisjoni presidendi valimist ning tema aruandekohustust veelgi rohkem legitimeerida; arvestades, et see võiks aidata kaasa Euroopa poliitilise ruumi loomisele ja Euroopa Parlamendi valimiste muutmisele tõeliselt sõltuvaks Euroopa küsimustest, mitte ainult riiklikest huvidest;
- AA. arvestades, et 23. veebruaril 2018 toimunud mitteametlikul kohtumisel otsustasid riigipead ja valitsusjuhid jätkata arutelu 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimisteks riikideüleste nimekirjade koostamise üle ning tehnilist, õiguslikku ja poliitilist tööd nende koostamiseks;
- AB. arvestades, et kõik liikmesriigid ei anna oma kodanikele võimalust hääletada välisriigist, ning neis riikides, kus see võimalus on olemas, erinevad selle andmise tingimused suuresti; arvestades, et kõigile väljaspool liitu elavatele liidu kodanikele valimistel osalemise õiguse andmine aitaks suurendada valimiste võrdsust; arvestades siiski, et liikmesriikidel on vaja kooskõlastada paremini oma haldussüsteeme, et valijatel ei oleks võimalik hääletada kahes eri liikmesriigis;
- AC. arvestades, et paljud puuetega inimesed tahavad hääletada valimisjaoskonnas; arvestades, et 12 liikmesriigis ei lubata riiklike õigusaktide kohaselt elukoha järgi määratud valimisjaoskonda vahetada puude olemusele paremini vastava jaoskonna vastu; arvestades, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklis 29 on sõnaselgelt sätestatud, et osalisriigid kohustuvad tagama, et puuetega inimesed saavad tõhusalt ja täielikult osaleda poliitilises ja avalikus elus teistega võrdsel alusel; arvestades, et puuetega inimeste valimisõiguse ja kandideerimise, eriti piiratud teovõimega isikuks tunnistatud puuetega täiskasvanute valimisõiguse õiguslikud takistused tuleks kõrvaldada, tagades kogu valimisprotsessis ligipääsetavuse, sealhulgas täiendavad osalemissüsteemid hääleõiguse kasutamiseks, eriti võimaluse hääletada kirja teel;
- AD. arvestades, et liidu tasandil tuleks liikmesriikide kontaktasutuste võrgustikuna moodustada valimisamet, mis toimiks sõltumatu asutusena ja tagaks Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õiguse nõuetekohase rakendamise, sest see teeks teabe Euroopa Parlamendi valimiste suhtes kehtivate õigusnormide kohta kättesaadavamaks ning muudaks protsessi kooskõlastatumaks, hallates eelkõige kogu liitu hõlmavat valimisringkonda ja suurendades valimiste Euroopa mõõdet;
- AE. arvestades, et kirja teel hääletamine võimaldaks rohkematel valijatel osaleda ja muudaks Euroopa Parlamendi valimised tõhusamaks ja valijate jaoks huvipakkumaks, eeldusel et tagatakse kõige kõrgemad võimalikud andmekaitsestandardid ning valimisjaoskondades hääletamine säilitatakse normina; arvestades, et liikmesriigid võivad kooskõlas oma riiklike tavadega ette näha täiendavaid hääletusvahendeid osaluse suurendamiseks, näiteks volikirja alusel hääletamine, elektrooniline või internetihääletamine; arvestades, et paljud digitaalse vabaduse kaitsmisega tegelevad riiklikud asutused on väljendanud kahtlust internetihääletamise suhtes; arvestades, et internetihääletamine tekitab suuremaid raskusi seoses valimistoimingute

aluspõhimõtetega (hääletuse salajasus, hääletuse isiklik ja vaba iseloom, valimistoimingute lojaalsus, tõhus kontroll hääletuse üle ja valimiskohtuniku järelkontroll); arvestades, et kõnealuseid raskusi on võimalik ületada ühise reguleeriva raamistiku ja menetlusega, mille puhul on tagatud kõrgeimad andmekaitse, valimiste aususe, läbipaistvuse, usaldusväärsuse ja hääletuse salajasuse standardid;

- AF. arvestades, et Euroopa Parlamendi liikmete valimist otseselt ja üldistel valimistel käsitleva 20. septembri 1976. aasta akti artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et Euroopa Parlamendi liikme ametikoht on ühitamatu komisjoni liikme ametikohaga;
1. soovib reformida Euroopa Parlamendi valimise menetlust, et kindlalt viisil kujundada Euroopa avalikku sfääri, ning teeb sel eesmärgil ettepanekud ühisteks miinimumstandarditeks ja seadusandlikeks muudatusteks 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste eel;
 2. peab hädavajalikuks parandada Euroopa Parlamendi läbipaistvust ja demokraatlikku vastutust, tugevdades valimiste Euroopa mõõdet, sealhulgas muutes Euroopa Parlamendi valimised ühtseteks Euroopa valimisteks, eelkõige moodustades kogu liitu hõlmava valimisringkonna praeguse 27 eraldi korraldatavate riiklike valimiste asemel, millena Euroopa Parlamendi valimisi praegu läbi viiakse;
 3. on veendunud, et Euroopa tasandi erakondadel, valijate ühendustel ja muudel Euroopa tasandi valimisüksustel peaks olema Euroopa Parlamendi valimismenetluses kesksem roll, need peaksid olema valijatele selgelt nähtavad ning neid tuleks piisavalt toetada ja rahastada, et võimaldada neil oma rolli täita;
 4. tuletab meelde, et valimiskultuuri erisuste tõttu on tekkinud palju mitmesuguseid valimissüsteeme ja erinevaid hääleõigusi kogu liidus; on seisukohal, et Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õiguse ühised miinimumstandardid võivad edendada tõelist avalikku Euroopa küsimuse arutelu ja tagada liidu kodanike võrdsuse, sealhulgas seoses õigusega hääletada, registreerida erakond, valijate ühendus või muu valimisüksus ja kandideerida valimistel, juurdepääsuga hääletussedelitele, kandidaatide esitamisega, sealhulgas nende soolise võrdsuslikkusega ning hääletamisele juurdepääsetavusega kõigile kodanikele, eelkõige puuetega inimestele, ja valimispäeval toimuvaga;
 5. nõuab ühise raamistiku loomist, mis sisaldab võrdlusaluseid ja miinimumstandardeid valimisi käsitlevates õigusnormides kogu liidus, ning soovib oma ettepanekute põhisisu rakendamiseks keskenduda jõulisele kooskõlastamisele riiklike meetmetega;
 6. kutsub liidu institutsioone üles võtma arvesse liidu kodanike poolt Euroopa tuleviku konverentsil kindlaks määratud prioriteete;
 7. märgib komisjoni rolli koordinaatorina Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelistes institutsioonilistes läbirääkimistes valimisi käsitleva ELi õiguse reformimise kohta; peab väga vajalikuks pidada komisjoniga edasiviivat dialoogi, muu hulgas selleks, et hinnata 2019. aastal loodud üleeuroopalise valimiskoostöö võrgustiku töö tulemusi ja saada neist innustust;

8. rõhutab seoseid Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva akti läbivaatamiseks soovitud meetmete ning Euroopa Parlamendi kodukorra, määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 ja 2020. aasta detsembris esitatud Euroopa Komisjoni demokraatia tegevuskava vahel, eriti seoses järgmiste aspektidega:
 - viis, kuidas valimisi reguleeritakse, nimelt õigusnormidega, mida kohaldatakse ainult konkreetses jurisdiktsioonis või mille sõnastamisel ei pruugi olla arvestatud piirideta internetiruumiga,
 - tugevdamist vajav koostöö liikmesriikide reguleerivate asutuste vahel,
 - poliitilise reklaami ja kommunikatsiooni suurem läbipaistvus, mis peaks kajastuma ka valimisi käsitleva õiguse sätetes;
9. on seisukohal, et sooline võrdõiguslikkus on valimistel esindatuse parandamise peamine element; väljendab heameelt soolise võrdõiguslikkuse üldise paranemise üle viimastel valimistel, kuid rõhutab siiski liikmesriikide vahelisi märkimisväärsed erinevusi, kuna mõned neist ei ole valinud Euroopa Parlamenti ühtegi naist; nõuab, et kehtestataks meetmed, mis tagavad naistele ja meestele võrdsed võimalused valitud saada, samas rikkumata mittebinaarsete inimeste õigusi, kasutades selleks nimekirju, mis koosnevad vaheldumisi mees- ja naiskandidaatidest, või kvote;
10. peab kahetsusväärseks, et enamik rahvus- ja keelevähemusi ei ole tavaliselt Euroopa Parlamendis esindatud; juhib sellega seoses tähelepanu mõjusale tõkkele, mida valimiskünnised kujutavad endast erakondadele, mis esindavad vähemuskogukondi, kes tegutsevad ühes riiklikus valimisringkonnas või suurtes tihedalt asustatud valimisringkondades; on seetõttu seisukohal, et Euroopa Parlamendi valimisi käsitlevas õiguses tuleks ette näha võimalus teha tunnustatud rahvus- ja keelevähemusi esindavatele üksustele erandeid riiklikult sätestatud künnistest;
11. peab äärmiselt tähtsaks, et nii Euroopa tasandi kui ka riikide erakonnad, valijate ühendused ja muud Euroopa tasandi valimisühingud võtaksid Euroopa Parlamendi liikmete kandidaatide, sealhulgas esikandidaadi valimiseks vastu demokraatlikud, teadmistel põhinevad ja läbipaistvad menetlused, millega tagatakse erakonnaliikmetest kodanike otsene kaasatus, sealhulgas delegaatide valimisse; on seisukohal, et sellise demokraatliku valimisega peaks kaasnema vajalik teave pürgivate kandidaatide suutlikkuse ja tegevuse tulemuslikkuse kohta;
12. on veendunud, et kõigil Euroopa valijatel peaks olema lubatud hääletada oma eelistatud komisjoni presidendi kandidaadi poolt ja esikandidaatidel peaks olema võimalus kandideerida kõigis liikmesriikides üleliidulistes nimekirjades ning olla nimetatud Euroopa tasandi erakonna, Euroopa tasandi valijate ühenduse või muu Euroopa tasandi valimisüksuse poolt, mis esitab ühise valimisprogrammi;
13. kutsub Euroopa tasandi erakondi, Euroopa tasandi valijate ühendusi ja Euroopa tasandi valimisüksusi üles nimetama oma kandidaadid komisjoni presidendi ametikohale vähemalt 12 nädalat enne valimispäeva; on seisukohal, et valiku tegemisel tuleks tagada

siduvad demokraatlikud menetlused ja läbipaistvus; ootab, et need kandidaadid paigutatakse kogu liitu hõlmava valimisringkonna vastavas nimekirjas esimesele kohale;

14. nõuab Euroopa tasandi erakondade, Euroopa tasandi valijate ühenduste ja muude Euroopa tasandi valimisüksuste nähtavuse suurendamist meediakampaaniate abil, hääletamisedelitel ja kõigis valimismaterjalides; peab vajalikuks, et riikide erakonnad ja valijate ühendused märgivad vajadusel valimiskampaania ajal ära oma seotuse Euroopa tasandi erakondade või muude Euroopa tasandi valimisüksustega ja vastava esikandidaadiga;
15. märgib, et Euroopa tasandi kooskõlastatud meediastrateegia, millega tagatakse Euroopa Parlamendi valimiste kajastamine ja jälgimine, aitaks suurendada kodanike huvi valimiste vastu;
16. ootab, et Euroopa tasandi erakondade ja fraktsioonide juhid lepiksid seoses komisjoni presidendi kandidaadi nimetamisega kokku ühises märguandes Euroopa Ülemkogule, võttes aluseks Euroopa Parlamendi valimiste tulemused ja enamuse äsja valitud Euroopa Parlamendis; ootab, et Euroopa Ülemkogu eesistuja konsulteeriks Euroopa tasandi poliitiliste üksuste ja parlamendifraktsioonide asjaomaste juhtidega, selleks et nimetamisprotsess oleks teabepõhine; on seisukohal, et sellele esikandidaatide protsessile võiks anda ametliku vormi Euroopa tasandi poliitiliste üksuste vahelise poliitilise kokkuleppega ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu institutsioonidevahelise kokkuleppega;
17. teeb ettepaneku näha huvitatud fraktsioonide jaoks ette tava sõlmida nn parlamendi koosseisu ametiaja kokkulepe, et tagada Euroopa Parlamendi valimistele poliitiline jätk ning kindlustada enne komisjoni ametisse nimetamist Euroopa Parlamendis enamus;
18. on seisukohal, et sellise kogu liitu hõlmava valimisringkonna moodustamine, kust valitakse Euroopa Parlamendi 28 liiget, ilma et see mõjutaks igas liikmesriigis Euroopa Parlamenti valitavate esindajate arvu, ja kus iga valimisnimekirja eesotsas oleks vastava poliitilise ühenduse kandidaat Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale, loob võimaluse tõhustada Euroopa Parlamendi valimiste demokraatlikku ja riikideülest mõõdet; on veendunud, et kogu liitu hõlmava valimisringkonna moodustamise eesmärk on saavutatav siis, kui tagatakse sooline võrdõiguslikkus ja geograafiline tasakaal, kindlustades, et väiksemad liikmesriigid ei satu suuremate liikmesriikidega võrreldes ebasoodsasse konkurentsiolukorda; teeb sellega seoses ettepaneku kehtestada kogu liitu hõlmava valimisringkonna nimekirjade puhul siduv geograafiline esindatus ning ergutab Euroopa tasandi erakondi, Euroopa tasandi valijate ühendusi ja muid Euroopa tasandi valimisüksusi nimetama üleliidulistesse nimekirjadesse kandidaate kõigist liikmesriikidest;
19. rõhutab, et kogu liitu hõlmava valimisringkonna moodustamine, millest parlamendiliikmed valitakse riikideüleste nimekirjade alusel, on kooskõlas aluslepingutega, eelkõige ELi lepingu artikli 14 lõikega 2; on seisukohal, et toetus üleliiduliste nimekirjadega ühtsele valimisi käsitlevale ELi õigusele ja esikandidaatide siduvale süsteemile on poliitilist hoogu kogunud;

20. on veendunud, et üleliidulised nimekirjad on hoob, mida saab kasutada tõhusate Euroopa tasandi erakondade ja valijate ühenduste moodustamiseks ja esinduslikkuse tugevdamiseks;
21. soovib lisada ühissätteid, millega reguleeritakse Euroopa Parlamendi valimiskampaaniaga seotud kulusid iga üksuse puhul, mis on vastuvõetav Euroopa Parlamendi liikmete kandidaatide nimekirja esitamiseks kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas; nõuab, et selles küsimuses toimuks tugev kooskõlastamine määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 tulevase läbivaatamisega;
22. leiab, et Euroopa Liidu üldeelarvest või muudest allikatest saadud Euroopa tasandi erakondade ja muude Euroopa tasandi valimisüksuste vahenditega võib rahastada Euroopa tasandi valimisüksuste poolt kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas korraldatud Euroopa Parlamendi valimistega seotud kampaaniaid, kui kampaaniat korraldavad valimisüksused või selle liikmed osalevad nimetatud valimistel; on seisukohal, et liikmesriikide valimisringkondades tekkivate valimiskulude rahastamist ja piiranguid tuleb reguleerida igas liikmesriigis riigisiseste õigusnormidega;
23. tuletab meelde, et õiguse kandideerida saab 27 liikmesriigis vanuses, mis jääb vahemikku 18–25 aastat, ja hääleõiguslikku ikka jõutakse vahemikus 16–18 aastat; nõuab kandideerimisõiguse ja hääleõiguse jaoks kummalegi ühtse ja ühtlustatud vanusepiiri kehtestamist kõikides liikmesriikides ja soovib neil kehtestada hääleõiguslikuks vanuse alampiiriks 16 aastat, ilma et see piiraks kehtivat põhiseaduslikku korda, millega kehtestatakse hääleõigusliku vanuse alampiiriks 18 või 17 aastat; on arvamusel, et hääleõiguse andmine 16-aastastele kajastaks õigusi ja kohustusi, mis Euroopa noortel juba teatavates liikmesriikides on;
24. teeb ettepaneku näha ette võimalus parlamendiliikmete ajutiseks asendamiseks, kui nad viibivad emapuhkusel, isapuhkusel, vanemapuhkusel või pikaajalisel haiguspuhkusel;
25. on seisukohal, et valimisprotsessi läbipaistvus ja juurdepääs usaldusväärsele teabele on hädavajalikud elemendid, mille kaudu suurendada Euroopa poliitilist teadlikkust ja kindlustada valimisaktiivsus, mis on piisavalt kõrge, et käsitleda seda valijatelt saadud mandaadina; rõhutab, et kodanikke tuleks teavitada aegsasti – täpsemalt 12 nädalat enne valimisi – Euroopa Parlamendi valimistel kandideerijatest ja riigi erakondade või valimisühenduste kuulumisest Euroopa tasandi erakonda või Euroopa tasandi valimisühendusse;
26. soovib võtta meetmeid ja kehtestada kaitsemeetmed, et vältida välist sekkumist valimisprotsessi;
27. rõhutab, et valijate registri lõpliku vormistamise tähtajad enne Euroopa Parlamendi valimisi on liikmesriikides väga erinevad; soovib kehtestada Euroopa valijate registri ja ühise standardi, mille kohaselt riigi valijate register tuleb koostada ja vormistada lõplikult hiljemalt neliteist nädalat enne valimispäeva, et teha valijaid käsitlev teave täpsemaks ja selle vahetamine liikmesriikide vahel lihtsamaks, samuti hõlbustada topelthääletamise ärahoidmist, tagades, et olenemata sellest, kas topelthääletamine on tingitud halduslikust veast või valimisi käsitleva õiguse rikkumisest, kohaldatakse selle

suhtes liikmesriigi tasandil tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi ning liikmesriigid rakendavad vajalikke parandusmeetmeid;

28. teeb ettepaneku luua Euroopa valimisamet, mis vastutaks Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva teabe koordineerimise eest, jälgiks Euroopa Parlamendi valimisi käsitleva õiguse ühiste normide rakendamist ja lahendaks nendega seotud vaidlusi, haldaks Euroopa valijate registrit, kuulutaks välja valimistulemused ning teeks järelevalvet väljaspool oma koduriiki asuvate liidu kodanike hääletamist käsitleva teabe vahetamise üle; on seisukohal, et selline organ saaks hõlbustada tõhusat teabevahetust ja eelkõige parimate tavade jagamist riiklike asutuste vahel; soovib, et Euroopa valimisameti oluline ülesanne võiks olla kogu liitu hõlmava valimisringkonna valimisnimekirjade registri haldamine; kutsub eelarveasutusi üles tagama, et Euroopa valimisametil on oma ülesannete täitmiseks piisavalt vahendeid;
29. soovib määratleda ühised miinimumstandardid, et kehtestada valimisnimekirjade koostamise ühtsed nõuded;
30. peab hädavajalikuks hõlbustada juurdepääsu Euroopa Parlamendi valimistel hääletamisele ja tagada, et valimisõigust saaksid kasutada kõik hääleõiguslikud isikud, sealhulgas väljaspool oma päritoluriiki elavad liidu kodanikud, alalise elukohata inimesed, kinnistes asutustes elavad inimesed, kodutud ja kinnipeetavad; kutsub liikmesriike üles tagama kõigile kodanikele, sealhulgas puuetega inimestele võrdsetel alustel juurdepääsu teabele ja valimistele, võimaldades näiteks kohandatud ruumide üürimist, kui avalikku taristut ei ole vastavalt kohandatud;
31. kutsub liikmesriike üles puuetega kodanike valimistele juurdepääsu suurendamiseks võtta meetmeid, mis muu hulgas ja vajaduse korral hõlmavad valimisi käsitlevat teavet ja registreerimist, valimisjaoskondi, valimiskabiine ja -seadmeid ning hääletusdeleide; soovib rakendada riikliku valimiste korraldusega kohandatud asjakohast korda, et hõlbustada puuetega kodanike hääletamist, näiteks võimalus valida valimisjaoskond, nn kinnised valimisjaoskonnad olulistel kohtades ning selliste tugitehnoloogiate, -vormingute ja -tehnikate kasutamine nagu Braille kiri, suur trükikiri, audiopõhine teave, puutepliiats, kergesti loetav teave ja viipekeeles suhtlemine; kutsub liikmesriike üles võimaldama puuetega inimese taotluse korral ja vajadusel, et teda abistab hääletamisel tema valitud isik;
32. kutsub liikmesriike üles kehtestama ühised nõuded, millega võimaldatakse anda kõigile kolmandas riigis elavatele või töötavatele liidu kodanikele õigus hääletada Euroopa Parlamendi valimistel;
33. on veendunud, et valijate jaoks, kes ei saa minna valimispäeval valimisjaoskonda, on vaja näha ette võimalus hääletada kirja teel, ja et see võib muuta Euroopa Parlamendi valimiste läbiviimise spetsiifilises või erandlikus olukorras valijate jaoks tõhusamaks ja atraktiivsemaks; kutsub liikmesriike üles kaaluma selliste täiendavate tõhustavate vahendite võimalikku kasutuselevõttu nagu füüsiline eelhääletamine ja volikirja alusel hääletamine, samuti e-hääletamine ja internetihääletamine vastavalt riigi tavadele, võttes arvesse Euroopa Nõukogu soovitusi nendes valdkondades ning võttes asjakohaseid kaitsemeetmeid, et tagada usaldusväarsus, terviklikkus, hääletuse

salajasus, juurdepääsetavus puuetega inimeste jaoks, e- ja internetihääletussüsteemide kavandamise ja kasutuselevõtmise läbipaistvus, võimalus käsitsi või elektrooniliselt arvet pidada, ilma et see ohustaks hääletuse salastatust, ning isikuandmete kaitse kooskõlas kohaldatava liidu õigusega;

34. on veendunud, et ühise Euroopa valimispäeva sisseseadmine looks ühtsemad üleeuroopalised valimised, ja seepärast soovib määrata 9. mai Euroopa Parlamendi valimiste päevaks, olenemata sellest, mis nädalapäevale see langeb, koos võimalusega, et sellest päevast saab riigipüha; peab oluliseks, et valimistulemuste esimesed ametlikud prognoosid kuulutataks kõikides liikmesriikides välja üheaegselt valimispäeval kell 21.00 Kesk-Euroopa aja järgi;
35. peab oluliseks tagada, et pärast iga valimist koostatakse rakendamisaruanne, mille eesmärk on hinnata Euroopa Parlamendi valimiste toimivust ja soovitada vajaduse korral parandusi;
36. soovib reformida aluslepinguid, et viia Euroopa Komisjoni liikme ametikoht ja Euroopa Parlamendi liikme ametikoht omavahel kooskõlla Euroopa Parlamendi moodustamise ja komisjoni valimise vahelisel ajal;
37. nõuab, et reformitaks aluslepinguid ja eelkõige ELi toimimise lepingu artiklit 223, mis käsitleb sätteid, mis on vajalikud Euroopa Parlamendi liikmete valimiseks otsestel ja üldistel valimistel, minnes nõukogu ühehääliselt ja liikmesriikide ratifitseerimistelt üle kvalifitseeritud häälteenamusega otsuste tegemisele nõukogus;
38. võtab lisa esitatud ettepaneku vastu ja esitab selle nõukogule;
39. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev seadusandlik resolutsioon ja lisa esitatud ettepanek Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

Ettepanek võtta vastu

NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa Parlamendi liikmete valimise kohta otsestel ja üldistel valimistel, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom ning sellele otsusele lisatud Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlev akt

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 223 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlev akt¹ (edaspidi „valimisi käsitlev akt“), mis on lisatud nõukogu otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom², jõustus 1. juulil 1978 ning seda muudeti otsusega 2002/772/EÜ, Euratom³ ja nõukogu otsusega (EL, Euratom) 2018/994⁴.
- (2) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 223 lõikele 1 kehtestab nõukogu vajalikud sätted Euroopa Parlamendi liikmete otsesteks ja üldisteks valimisteks seadusandliku erimenetluse kohaselt ühehäälsel otsusega Euroopa Parlamendi koostatud ettepaneku alusel ja pärast nõusoleku saamist

¹ EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5.

² Nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsus 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom (EÜT L 278, 8.10.1976, lk 1).

³ Nõukogu 25. juuni ja 23. septembri 2002. aasta otsus 2002/772/EÜ, Euratom, millega muudetakse otsestel ja üldistel valimistel esindajate Euroopa Parlamenti valimist käsitlevat akti, mis on lisatud otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom (EÜT L 283, 21.10.2002, lk 1).

⁴ Nõukogu 13. juuli 2018. aasta otsus (EL, Euratom) 2018/994, millega muudetakse otsestel ja üldistel valimistel esindajate Euroopa Parlamenti valimist käsitlevat akti, mis on lisatud nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom (ELT L 178, 16.7.2018, lk 1), ei ole jõus.

Euroopa Parlamendilt .

- (3) ELi toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud soolõime põhimõte, mille kohaselt peaks liit kogu oma tegevuses püüdma kaotada meeste ja naiste ebavõrdsuse ning edendada võrdõiguslikkust.
- (4) Lissaboni lepinguga anti Euroopa Parlamendile algatusõigus parlamendiliikmete valimist käsitlevate sätete suhtes ja muudeti ka Euroopa Parlamendi liikmete mandaadi olemust nii, et nad on liidu kodanike otsesed esindajad. Need on põhimõttelised muudatused, mida tuleks kajastada Euroopa Parlamendi valimisi käsitlevas uuendatud õiguses, lisades sellesse uued aspektid, mille eesmärk on tugevdada demokraatlikku legitiimsust ning kajastada täpsemalt Euroopa Parlamendi rolli ja pädevuse ulatust.
- (5) Vaatamata valimisi käsitleva akti sätetele korraldatakse Euroopa Parlamendi valimised liikmesriikides suures osas vastavalt riikide reeglitele, mis erinevad üksteisest tunduvalt ja mille tõttu on kasutusel üksteisest erinevad valimissüsteemid. Euroopa Parlamendi valimised toimuvad eri päevadel ja hääletatakse riigi tasandi erakondade ja kandidaatide poolt riigi tasandi programmide alusel. Üksteisest erinevate valimissüsteemide ühtlustamine, milleks tuleks vastu võtta ühtsem, selgetel ühistel põhimõtetel ja reeglitel põhinev Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev õigus, tagaks kõigi liidu kodanikest hääletajate võrdsuse ja tugevdaks Euroopa avalikku sfääri.
- (6) Valimiskünnis on osa paljude liikmesriikide poliitilisest süsteemist ning aitab kaasa stabiilse valitsuse ja opositsiooni dünaamika arengule parlamentides. Ausa poliitilise konkurentsi tagamiseks ei tohiks valimiskünnis ületada 5 %.
- (7) Valimiskünnis ei tohiks mõjutada rahvus- ja keelevähemuste võimalusi osaleda liidu poliitilises elus ja olla esindatud Euroopa Parlamendis. Tunnustatud rahvus- või keelevähemuste suhtes tuleks kohaldada erandeid riigi tasandil sätestatud piirmääradest. Erandeid riigi tasandi piirmääradest tuleks kohaldada ka erakondade või valijate ühenduste suhtes, kes osalevad Euroopa Parlamendi valimistel veerandis liikmesriikides ning kes lisavad oma hääletussedelitele nende Euroopa tasandi üksuste nimed ja logod, millega nad on seotud.
- (8) Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 17 lõikes 7 on sätestatud, et komisjoni presidendi kandidaadi esitab Euroopa Ülemkogu, võttes arvesse Euroopa Parlamendi valimisi, ning presidendi valib seejärel Euroopa Parlament. Selle õiguse väljendamiseks tuleks Euroopa avalikku sfääri arendada nii, et kõikidel Euroopa valijatel oleks lubatud märkida oma eelistatud kandidaat komisjoni presidendi ametikohale. Selle saavutamiseks peaks Euroopa tasandi erakondade, Euroopa valijate ühenduste või muude Euroopa tasandi valimisüksuste nimetatud esikandidaatidel olema võimalik toetada kõikides liikmesriikides ühist valimisprogrammi. Selleks et kindlustada enne komisjoni ametisse nimetamist enamus Euroopa Parlamendis, peaksid huvitatud parlamendifraktsioonid rakendama tava sõlmida „parlamendi ametiaja kokkulepped“, millega tagatakse Euroopa Parlamendi valimiste järgsed poliitilised meetmed. Protsessi kaudu, mis tuleks

formaliseerida Euroopa poliitiliste üksuste poliitilise kokkuleppega, tuleks sellele esikandidaadile, kelle esitanud Euroopa tasandi poliitiline üksus on saanud kokku kõige rohkem kohti, esimesena teha ülesandeks moodustada vastvalitud Euroopa Parlamendis koalitsiooni enamus komisjoni presidendi kandidaadi nimetamiseks. Kui koalitsiooni enamust ei õnnestu saavutada, tuleks see ülesanne anda järgmisele esikandidaadile. Nimetamisprotsessi teabepõhiseks muutmiseks peaks Euroopa Ülemkogu eesistuja konsulteerima Euroopa tasandi poliitiliste üksuste ja parlamendifraktsioonide juhtidega. Esikandidaatide protsessi võiks formaliseerida Euroopa tasandi poliitiliste üksuste poliitilise kokkuleppega ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu institutsioonidevahelise kokkuleppega.

- (9) Selleks et tugevdada Euroopa Parlamendi valimiste demokraatlikku ja üleeuroopalist mõõdet, tuleks liikmesriikide valimisringkondadele lisaks luua kogu liitu hõlmav valimisringkond, kus iga valimisnimekirja eesotsas oleks vastava poliitilise ühenduse kandidaat Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale. Kogu liitu hõlmava valimisringkonna suhtes tuleks kohaldada üksikasjalikke ja selgeid reegleid, millega tagatakse, et kandidaatide nimekirjas järgitakse soolise võrdõiguslikkuse ning geograafilise proportsionaalsuse ja esindatuse põhimõtteid ning eelkõige võetakse täielikult arvesse väikeste ja keskmise suurusega liikmesriikide huve.
- (10) Euroopa tasandi erakondadel, Euroopa valijate ühendustel ja muudel Euroopa tasandi valimisüksustel on keskne roll tõeliselt euroopaliku poliitilise arutelu edendamisel. Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõikele 4 aitavad Euroopa tasandi erakonnad kaasa „euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele“. Seepärast peaks Euroopa tasandi erakondadel, Euroopa valijate ühendustel ja muudel Euroopa tasandi valimisüksustel olema kesksam roll Euroopa Parlamendi valimiste protsessis. Seepärast tuleks neile anda võimalus täielikult osaleda Euroopa Parlamendi valimiste kampaanias ja esitada üleliidulisi nimekirju nii hääletussedelitel kui ka kampaaniamaterjalides ja -väljaannetes, nii et need saaksid valijate jaoks tuntumaks ja nähtavamaks .
- (11) Kandidaatide väljavalimise ja kandidaatide esitamise tingimused peaksid olema mõistlikud, õiglased, demokraatlikud ja proportsionaalsed ning järgima põhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Nõukogu komisjoni „Demokraatia õiguse kaudu“ (Veneetsia komisjon) hea valimistava eeskirjas. Lisaks on Euroopa Komisjon Euroopa demokraatia tegevuskavas¹ võtnud kohustuse edendada demokraatliku osaluse kasutamist, mis hõlmab kaasatust ja võrdsust demokraatlikus osalemises, samuti soolist tasakaalu poliitikas ja otsuste tegemisel. Soolise võrdõiguslikkuse strateegias aastateks 2020–2025² märgib komisjon, et esindusdemokraatia jaoks on hädavajalik, et osalemisvõimalused oleksid võrdsed kõikidel tasanditel. Sooline võrdõiguslikkus ning demokraatlikud ja läbipaistvad menetlused ja teabel põhinevad otsused kandidaatide, sealhulgas esikandidaadi valimiseks Euroopa Parlamendi valimistel on olulised elemendid, et tagada võrdsed tingimused kõigile Euroopa

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa demokraatia tegevuskava kohta (COM(2020)0790).

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152).

tasandi valimisüksustele ning tugevdada esindatust ja demokraatiat. Võrdsuse huvides tuleks neid põhimõtteid kohaldada kõikide Euroopa Parlamendi valimiste kandidaatide nimekirjade suhtes liikmesriikide valimisringkondades ja kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas.

- (12) Valimisprotsessi läbipaistvus ning valijate ja kandidaatide kohta usaldusväärse ja õigeaegse teabe kättesaadavus on oluline selleks, et tagada valimisprotsessi usaldusväärsus, suurendada Euroopa poliitilist teadlikkust ja tagada kõrge valimisaktiivsus. Topelthääletamise vältimiseks on vaja hõlbustada valijate kohta käiva teabe vahetamist liikmesriikide vahel. Lisaks tuleks liidu kodanikke aegsasti enne Euroopa Parlamendi valimisi teavitada nendel valimistel kandideerivatest kandidaatidest ja vajaduse korral riigi tasandi erakondade kuulumisest Euroopa tasandi erakonda. Seetõttu on vaja koostada Euroopa valijate register ning kehtestada Euroopa ja liikmesriikide tasandi valijate registri ja kandidaatide nimekirja koostamiseks kohustuslikud tähtajad.
- (13) Kogu liitu hõlmava valimisringkonna haldamiseks on olulise tähtsusega Euroopa valimisamet, millel on sõltumatud volitused ning mis koosneb liikmetest, kellel on vajalikud teadmised ja kogemused Euroopa valimisameti põhiülesanded peaksid hõlmama käesoleva määruse rakendamise jälgimist ja Euroopa valimisõiguse ühiste normidega seotud vaidluste lahendamist, Euroopa valijate registri koostamist, valimistulemuste väljakuulutamist ning teabe ja parimate tavade tõhusa vahetamise tagamist liikmesriikide asutuste vahel.
- (14) Tagamaks, et Euroopa tasandi valimisüksustel oleks küllaldaselt rahalisi vahendeid, et edastada oma sõnumeid ja poliitilisi programme liidu kodanikele, tuleks kogu liitu hõlmava valimisringkonna valimiskampaaniat piisavalt rahastada.
- (15) Selleks et soodustada valijate osalemist Euroopa Parlamendi valimistel, peaksid liikmesriigid lubama hääletada posti teel ning võiksid lubada ka eelhääletada ja volikirja alusel hääletada. Nõukogu sellekohaseid soovitusi arvesse võttes ja tehnoloogia arengu pakutavate võimaluste täielikku ärakasutamist taotledes võiksid liikmesriigid lubada ka elektroonilist ja interneti kaudu hääletamist, tagades elektrooniliste ja interneti süsteemide kättesaadavuse, tulemuste usaldusväärse häälte ülelugemise võimaluse kaudu, hääletuse salajasuse, isikuandmete kaitse kooskõlas kohaldatava liidu õigusega ning täieliku läbipaistvuse elektrooniliste ja interneti süsteemide kavandamisel ja kasutuselevõtul, ning tagades ligipääsetavuse puuetega inimeste ja kõigile kodanike jaoks.
- (16) Liidu kodanikel on õigus osaleda liidu demokraatlikus elus, eelkõige hääletades või kandideerides Euroopa Parlamendi valimistel. Hääletamis- ja kandideerimisõigus ning teabe kättesaadavus ja võimalus hääletada tuleks samuti tagada võrdsetel alustel kõigile kodanikele, sealhulgas puuetega inimestele. Liikmesriigid peaksid võtma vajalikud meetmed, et võimaldada kasutada õigust hääletada Euroopa Parlamendi valimistel kõigil liidu kodanikel, sealhulgas nendel, kes elavad või töötavad väljaspool liitu asuvates riikides, kellel puudub alaline elukoht, kes on kodutud, kes kannavad liidus vanglakaristust või elavad suletud keskkonnas, nagu haiglad, psühhiaatriaasutused ja muud tervishoiuasutused, vanurite pansionaadid ja hooldekodud või puuetega inimeste hooldekodud. Eelkõige peaksid liikmesriigid

rakendama asjakohaseid meetmeid, et suletud keskkonnas elavad inimesed saaksid oma hääleõigust kasutada. Teabe, hääletusmaterjalide ja hääletusvõimaluste kättesaadavuse tagamisel tuleks arvesse võtta puuetega inimeste erivajadusi.

- (17) Aktiivse ja passiivse valimisõiguse kasutamise vanuse alampiir on liikmesriigiti erinev, 16–18 eluaastat. Kogu liidus tuleks kehtestada ühtne hääletamis- ja kandideerimisiga, et tagada võrdsus ja vältida diskrimineerimist kõige olulisemate kodaniku- ja poliitilistele õiguste kasutamise võimaldamisel. Ilma et see piiraks liikmesriikides kehtivat põhiseaduslikku korda, millega on valimisõigusliku ea alampiiriks seatud 18 või 17 eluaastat, tuleks valimisõigusliku vanuse alampiiriks seada 16 eluaastat. Kandidaadi vanuse alampiiriks tuleks seada 18 eluaastat. Kõigil puuetega inimestel, olenemata nende õigus- ja teovõimest, peaksid olema teistega võrdsed poliitilised õigused.
- (18) Euroopa Parlamendi valimiste kandidaatide nimekirjade esitamise ja enne Euroopa Parlamendi valimisi valijate registrite koostamise tähtajad on liikmesriigiti väga erinevad. Tagamaks, et kandidaatidel ja valijatel kogu liidus oleks ühepalju aega kampaania tegemiseks või järelemõtlemiseks, ning selleks, et hõlbustada liikmesriikide vahel teabe vahetamist valijate kohta, peaksid kandidaatide nimekirjade esitamise ja valijate registrite koostamise tähtajad olema kogu liidus ühesugused.
- (19) Tagamaks, et Euroopa tasandi erakonnad, Euroopa valijate ühendused ja muud Euroopa tasandi valimisüksused oleksid piisavalt nähtavad, on vaja selgeid ja läbipaistvaid reegleid kampaaniate korraldamise ja ametlike valimismaterjalide kohta. Need reeglid peaksid võimaldama Euroopa tasandi erakondadel, Euroopa valijate ühendustel ja muudel Euroopa tasandi valimisüksustel kasutada mis tahes vormis avaliku teavituse ja valimiskampaania materjale. Need reeglid peaksid võimaldama Euroopa tasandi erakondadel, Euroopa valijate ühendustel ja muudel Euroopa tasandi valimisüksustel näidata oma kuuluvust mis tahes vormis avalikus teavituses, valimiskampaania materjalides ja ametlikes valimismaterjalides, näiteks hääletussedelitel. Liikmesriigid peaksid ühtlasi tagama, et Euroopa tasandi erakondi, Euroopa valijate ühendusi ja muid Euroopa tasandi valimisüksusi koheldakse kogu liitu hõlmava valimisringkonnaga seotud valimiskampaania puhul võrdselt ja neile antakse võrdsed võimalused.
- (20) 1976. aasta valimisi käsitleva aktiga kehtestati ühine valimisperiood, liikmesriikidele anti aga õigus määrata selle perioodi raames valimiste täpne kuupäev ja aeg. Tõeliselt üleeuroopalised valimised nõuavad ühist üleeuroopalist valimispäeva. Euroopa Parlamendi valimised peaksid toimuma 9. mail, Euroopa päeval, millega tähistatakse 9. mai 1950. aasta Schumani deklaratsiooni aastapäeva. Valimistulemused peaks välja kuulutama ja need *Euroopa Liidu Teatajas* avaldama Euroopa valimisamet.
- (21) Kui liikmesriigi valimisringkonnast valitud Euroopa Parlamendi liige astub tagasi, sureb või kui tema mandaat ära võetakse, tulek vabanenud koht täita kooskõlas liikmesriigi õigusega. Kogu liitu hõlmavast valimisringkonnast valitud Euroopa Parlamendi liikmest vabaks jäänud ametikoha peaks täitma asjaomases nimekirjas

olev järgmine kandidaat. Võimalik peaks olema ka Euroopa Parlamendi liikme ajutine asendamine emapuhkuse, isapuhkuse, vanemapuhkuse ja raske haiguse korral.

- (22) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühtsed tingimused, tuleks Euroopa Komisjonile anda rakendusvolitused tehniliste nõuete suhtes, sealhulgas Euroopa valijate registri koostamiseks vajalik vorm ja esitatavad andmed. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹.
- (23) Kuna käesoleva määruse eesmärki – kehtestada Euroopa Parlamendi liikmete otsestest ja üldistel valimistel valimiseks vajalikud sätted ühtse valimismenetluse kohaselt kogu liitu hõlmava valimisringkonna jaoks ja kõikidele liikmesriikidele ühiste põhimõtete kohaselt – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse sätted, mis on vajalikud Euroopa Parlamendi liikmete valimiseks otsestest ja üldistel valimistel kooskõlas ühtse valimismenetlusega seoses artiklis 15 nimetatud kogu liitu hõlmava valimisringkonnaga ja kooskõlas põhimõtete, mis on ühised kõikidele liikmesriikidele.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „erakond“ – kodanike ühendus, mis taotleb poliitilisi eesmärke ja mida tunnustatakse vähemalt ühe liikmesriigi õiguskorras või mis on moodustatud sellega kooskõlas vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 1141/2014²; kaasa arvatud ühendused, mis kavatsevad moodustada riigi tasandi erakondade ja/või riigi tasandi valijate ühenduste Euroopa tasandi koalitsiooni või sellega ühineda, et esitada kandidaatide nimekiri ja korraldada kampaaniat kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (ELT L 317, 4.11.2014, lk 1).

- 2) „valijate ühendus“ – kodanike ühendus, mis taotleb poliitilisi eesmärke, ja ei ole loodud erakonnana, vaid on vastavalt kehtivatele riigi õigusnormidele registreeritud kodanike ühendusena, kaasa arvatud ühendused, mis kavatsevad moodustada riigi tasandi erakondade ja/või valijate ühenduste Euroopa tasandi koalitsiooni või sellega ühineda, et esitada kandidaatide nimekiri ja korraldada kampaaniat kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas;
- 3) „riigi tasandi erakondade ja/või valijate ühenduste Euroopa tasandi koalitsioon“ – valimisliit, mille moodustavad riigi tasandi erakonnad ja/või riigi tasandi valijate ühendused, mis on registreeritud vähemalt ühes neljandikus liikmesriikides (vajaduse korral ümardatuna lähima täisarvuni) ning mis esitab kandidaatide nimekirja ja korraldab kampaaniat kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas;
- 4) „Euroopa tasandi erakond“ – riigi tasandi erakondade poliitiline liit, mis taotleb poliitilisi eesmärke ja on kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014 registreeritud Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste ametis, et esitada kandidaatide nimekiri ja korraldada kampaaniat kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas;
- 5) „Euroopa tasandi valijate ühendus“ – vähemalt veerandis liikmesriikides registreeritud kodanike riikideülene ühendus, mis esindab vähemalt sellist arvu kodanikke, mis on võrdne 0,02 %-ga asjaomaste liikmesriikide hääleõiguslikest elanikest, ning mis taotleb poliitilisi eesmärke, kuid ei ole asutatud Euroopa tasandi erakonnana ning mida tunnustatakse kandidaatide nimekirja esitamiseks ja kampaania korraldamiseks kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas;
- 6) „Euroopa tasandi valimiskoalitsioon“ – kahe või enama Euroopa tasandi erakonna ja/või Euroopa tasandi valijate ühenduse moodustatud valimisliit, mis esitab kandidaatide nimekirja ja korraldab kampaaniat kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas ning millega võivad ühineda riigi tasandi erakonnad ja/või riigi tasandi valijate ühendused, tingimusel et nad ei ole seotud Euroopa tasandi erakonnaga;
- 7) „poliitiline liit“ – erakondade ja/või kodanike struktureeritud koostöö vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 1141/2014;
- 8) „Euroopa tasandi valimisüksus“ – riigi tasandi erakondade ja/või valijate ühenduste Euroopa tasandi koalitsioon, Euroopa tasandi erakond, Euroopa tasandi valijate ühendus, Euroopa tasandi valimiskoalitsioon või poliitiline liit;
- 9) „üleliiduline nimekiri“ – kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas Euroopa tasandi valimisüksuse esitatud kandidaatide nimekiri;

Artikkel 3
Riigisisesed õigusnormid

Euroopa Parlamendi liikmete valimismenetlust reguleeritakse käesoleva määrusega. Käesoleva määrusega hõlmamata küsimusi reguleeritakse igas liikmesriigis oma riigisest

õigusnormidega.

Need riigisisised õigusnormid ei mõjuta hääletussüsteemi proportsionaalset olemust.

Igal juhul tagavad need demokraatlike standardite järgimise ning sellest tulenevad demokraatlikud ja proportsionaalsed nõuded erakonna või valijate ühenduse registreerimiseks ning kandidaatide nimekirja esitamiseks liikmesriikide valimisringkondades ja kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas

Artikkel 4 *Hääleõigus*

1. Igal liidu kodanikul alates 16. eluaastast, sealhulgas puuetega inimestel, olenemata nende õigus- ja teovõimest, on õigus hääletada Euroopa Parlamendi valimistel, ilma et see piiraks riigis kehtivat põhiseaduslikku korda, millega on valimisõigusliku vanuse alampiiriks seatud 18 või 17 eluaastat.
2. Iga hääleõiguslik liidu kodanik võib Euroopa Parlamendi liikmete valimistel hääletada vaid ühe korra – kas liikmesriigi valimisringkonnas või kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas.
3. Liikmesriigid rakendavad vajalikke meetmeid selleks, et Euroopa Parlamendi valimistel topelthääletamise korral kohaldataks tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Artikkel 5 *Kandideerimisõigus*

1. Igal liidu kodanikul alates 18. eluaastast on õigus kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel liikmesriigi valimisringkonnas või kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas või mõlemas.
2. Ükski liidu kodanik, kellel on õigus Euroopa Parlamendi valimistel kandideerida, ei tohi kandideerida rohkem kui ühes liikmesriigi valimisringkonnas ega olla kantud rohkem kui ühte liikmesriigi valimisringkonna nimekirja ega rohkem kui ühte üleliidulisse nimekirja.

Artikkel 6 *Hääleõiguse kasutamine*

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik liidu kodanikud, sealhulgas need, kes elavad või töötavad kolmandas riigis, alalise elukohata isikud, suletud elukeskkonnas elavad isikud, kodutud või liidus vanglakaristust kandvad isikud, saavad Euroopa Parlamendi valimistel oma hääleõigust kasutada
2. Nende kodanike puhul, kes kannavad liidus vanglakaristust, ei piira lõige 1 liikmesriigi õiguse ega liikmesriigi õiguse kohaselt tehtud kohtuotsuste kohaldamist.

Artikkel 7
Ligipääsetavus

1. Liikmesriigid tagavad, et kõigil kodanikel, sealhulgas puuetega inimestel, on võrdne ligipääs asjakohastele materjalidele, hääletusvõimalustele ja valimisjaoskondadele.
2. Liikmesriigid kehtestavad oma hääletussüsteemidele tuginedes asjakohase korra, et hõlbustada puuetega inimestel hääletamisõiguse iseseisvat ja salajasust tagavat kasutamist.
3. Liikmesriigid tagavad, et puuetega inimesed saaksid hääletamisel nende enda valitud isikult abi, kui nad seda taotleavad.

Artikkel 8
Hääletamine posti teel

1. Liikmesriigid näevad ette võimaluse hääletada Euroopa Parlamendi valimistel posti teel, ka kolmandas riigis elavatele kodanikele, ja rakendavad meetmeid, millega tagatakse posti teel hääletamise võimalus, eelkõige puuetega inimestele. Liikmesriigid rakendavad kõiki vajalikke meetmeid, et tagada hääletuse usaldusväärsus ja salajasus ning isikuandmete kaitse kooskõlas kohaldatava liidu õigusega.
2. Liikmesriigid võivad pakkuda lisavõimalusi hääletamiseks eelhääletamise, volikirja alusel hääletamise ning elektrooniliste ja interneti süsteemide kaudu hääletamise näol.

Elektroonilise, interneti kaudu ja volikirja alusel hääletamise korral võtavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed, et tagada hääletamise usaldusväärsus, terviklikkus, salajasus, läbipaistvus elektrooniliste ja interneti süsteemide kavandamisel ja kasutuselevõtul ning hääle käsitsi või elektroonilise ülelugemise võimalus, et kooskõlas kohaldatava liidu õigusega mitte kahjusada hääletamise saladust ja isikuandmete kaitset.

Artikkel 9
Riikide valijate registrite ja Euroopa valijate registri koostamine

1. Euroopa Parlamendi valimistel topelthääletamise tuvastamiseks ja vältimiseks on igas liikmesriigis valijate registri koostamise tähtaeg hiljemalt neliteist nädalat enne artikli 19 lõikes 1 osutatud valimispäeva. Vigu võib valijate registris parandada kuni valimispäevani.
2. Euroopa valijate registri koostamiseks esitavad pädevad riiklikud asutused Euroopa valimisametile kõik vajalikud andmed vastavalt artiklile 18. Isikute riigi valijate registris registreerimise kriteeriume reguleeritakse riigisiseste õigusnormide alusel.

3. Käesoleva artikli lõike 2 rakendamiseks võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse tehnilised nõuded, sealhulgas vorm ja andmed, mis tuleb esitada Euroopa valijate registri loomiseks. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 10
Kandidaatide valiku põhimõtted

1. Kõik Euroopa Parlamendi valimistel osalevad erakonnad, valijate ühendused, valimisliidud ja Euroopa tasandi valimisüksused järgivad Euroopa Parlamendi valimisteks kandidaatide valimisel demokraatlikke menetlusi, läbipaistvust ja soolist võrdõiguslikkust, rakendades meetmeid, mille eesmärk on tagada, et kõigil tingimustele vastavatel isikutel oleksid võrdsed võimalused valituks saada ning Euroopa Parlamendi koosseis kajastaks Euroopa Liidu mitmekesisust. Sooline võrdõiguslikkus saavutatakse sõltuvalt liikmesriikide valimissüsteemidest ja igal juhul kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas sooliselt tasakaalustatud nimekirjade või kvootide abil, rikkumata mittebinaarsete inimeste õigusi.
2. Erakonna, valijate ühenduse või Euroopa tasandi valimisüksuse liige võib esitada vastutavale riigi ametiasutusele või Euroopa valimisametile põhjendatud kaebuse käesolevas artiklis sätestatud demokraatlike menetluste, läbipaistvuse ja soolise võrdõiguslikkuse kriteeriumide rikkumise kohta.

Artikkel 11
Kandidaatide nimekirjade esitamine

1. Euroopa Parlamenti kandideerijate nimekirjade esitamise tähtaeg on kaksteist nädalat enne artikli 19 lõikes 1 nimetatud valimispäeva.
2. Hiljemalt 12 nädalat enne valimispäeva esitavad Euroopa tasandi valimisüksused Euroopa valimisametile dokumendi, mis kinnitab, et kõik kandidaadid on nõus enda kandmisega üleliidulisse nimekirja. Selles dokumendis on kirjas iga kandidaadi täisnimi ja isikutunnistuse või passi number. Kõik kandidaadid annavad sellele dokumendile allkirja ning märgivad allkirjastamise kuupäeva ja koha.

Artikkel 12
Valimissüsteem

1. Valimised on otsesed, üldised, võrdsed ja vabad ning hääletamine on salajane. Igal valijal on Euroopa Parlamendi liikmete valimiseks kaks häält – üks hääl liikmesriigi valimisringkonnas, teine kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas.
2. Euroopa Parlamendi liikmed valitakse liikmesriikide valimisringkondades ja kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas liidu kodanike esindajatena proportsionaalse esindatuse põhjal.
3. Liikmesriigi valimisringkonnas valitakse Euroopa Parlamendi liikmed seda

proportsionaalse esindatuse süsteemi kasutades, mida see liikmesriik üldiselt kasutab.

4. Kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas valitakse Euroopa Parlamendi liikmed suletud nimekirja süsteemi kasutades.

Artikkel 13 *Valimiskünnis*

1. Liikmesriigid võivad kehtestada kohtade jaotamiseks künnise. Riigi tasandil ei või kõnealune künnis ületada 5 % antud kehtivate häälte koguarvust.
2. Liikmesriikide üle 60 kohaga valimisringkondadele kehtestatakse künnis, mis ei ole madalam kui 3,5 % asjaomases valimisringkonnas antud kehtivatest häältest.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud künnised ei piira liikmesriigi õiguses sätestatud erandite kohaldamist erakondadele või valijate ühendustele, kes esindavad tunnustatud rahvus- või keelevähemusi.
4. Lõikes 2 sätestatud riigi tasandi piirmääradest tehakse erand erakondadele või valijate ühendustele, mis on registreeritud veerandis liikmesriikides ja saavad kogu liidus vähemalt miljon häält ning mille häältesedel liikmesriigis sisaldab selle Euroopa valimisüksuse nime ja logo, millega need on seotud, ning mida on asjakohasel juhul kohandatud asjaomaste liikmesriikide keeltega.
5. Artiklis 15 osutatud kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas kohtade jaotamise suhtes ei kohaldata miinimumkünnist.

Artikkel 14 *Liikmesriikide valimisringkonnad*

Iga liikmesriik võib lähtuvalt oma eripärast ja ilma et see piiraks artikli 15 kohaldamist moodustada Euroopa Parlamendi valimisteks ühe valimisringkonna või jagada oma valimisala teisiti osadeks, ilma et see mõjutaks üldiselt hääletussüsteemi proportsionaalset olemust.

Liikmesriigid võivad moodustada ühemandaadilisi (*single-member constituencies*) valimisringkondi, mis esindavad keelelisi või etnilisi vähemusi, ülemerekodanikke (*overseas nationals*), äärepoolsemaid piirkondi või ülemereterritooriume kooskõlas riigisiseste õigusnormidega, ilma et see mõjutaks hääletussüsteemi proportsionaalset olemust.

Artikkel 15 *Kogu liitu hõlmav valimisringkond*

1. Kogu Euroopa Liidu territooriumist moodustatakse üks valimisringkond, kust esimestel Euroopa Parlamendi liikmete valimistel pärast käesoleva määruse jõustumist valitakse 28 Euroopa Parlamendi liiget.

Järgmisteks Euroopa Parlamendi liikmete valimiseks määratakse kogu liitu hõlmava valimisringkonna suurus kindlaks Euroopa Ülemkogu otsusega Euroopa Parlamendi koosseisu kohta.

2. Kogu liitu hõlmava valimisringkonnaga seotud valimine ei piira igas liikmesriigis valitavaid Euroopa Parlamendi liikmeid.
3. Kõik artikli 2 kohased Euroopa tasandi valimisüksused võivad esitada Euroopa valimisametile üleliidulisi nimekirju.
4. Ükski Euroopa tasandi valimisüksus ei või esitada rohkem kui ühe üleliidulise nimekirja. Riigi tasandi erakonnad ja riigi tasandi valijate ühendused võivad toetada ainult ühte üleliidulist nimekirja.
5. Häältesedelitel, mis sisaldavad üleliidulisi nimekirju, peab olema vastava Euroopa tasandi valimisüksuse nimi ja logo.
6. Kolmandas riigis elava kandidaadi puhul on kandidaadi elukoht üleliidulise nimekirja koostamisel tema viimane elukoht enne Euroopa Liidust lahkumist. Kolmandas riigis sündinud ja seal elava kandidaadi puhul vastab kandidaadi elukoht nimekirja koostamisel kandidaadi kodakondsusjärgsele liikmesriigile.
7. Üleliidulised nimekirjad sisaldavad sellise arvu kandidaate, mis on võrdne lõikes 1 osutatud mandaatide arvuga.
8. Üleliidulised nimekirjad koostavad Euroopa tasandi valimisüksused kooskõlas artikli 10 lõikes 1 sätestatud põhimõtetega.
9. Geograafilise tasakaalu tagamiseks jagatakse üleliidulised nimekirjad kolmeks osaks. Igasse ossa paigutatakse üks kandidaat igast kolmest liikmesriikide rühmast, nagu on määratletud I lisas ja mille kohta on esitatud näidis II lisas.
10. I lisas loetletud kolme liikmesriikide rühma kuuluvates liikmesriigis elavate kandidaatide järjestus varieerub igas kolmest kohast koosnevas nimekirjaosas kuni järjekorranumbrini, mis vastab kohtade koguarvu kahega jagamisel saadud arvule, mida on vajaduse korral ümardatud järgmise täisarvuni.
11. Liikmesriikide rahvaarvu arvutab komisjon (Eurostat) liikmesriikide esitatud kõige uuemate andmete alusel vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1260/2013 kehtestatud meetodile¹.
12. Kohtade jaotamine üleliidulistesse nimekirjadesse kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas saadud koondtulemuste põhjal toimub vastavalt D'Hondti süsteemile järgmiselt:

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1260/2013 Euroopa rahvastikustatistika kohta (ELT L 330, 10.12.2013, lk 39).

- a) kandidaatide saadud häälte arvud järjestatakse kõige suuremast kõige väiksemani ühes veerus;
 - b) iga kandidatuuri saadud häälte arv jagatakse 1, 2, 3-ga jne kuni arvuni, mis on võrdne valimisringkonnale vastavate kohtade arvuga, ning moodustatakse samalaadne tabel, nagu on esitatud III lisas. Kohad antakse kandidaatidele, kes saavad tabelis kõige suuremad suhtarvud, võttes arvesse kahanevat järjestust;
 - c) kui jagatiste nimekirjas langeb kokku kaks eri kandidatuuri, antakse koht kõige rohkem hääli saanud nimekirjale. Kui kahel kandidaadil on sama häälte arv, lahendatakse esimene viik loosi teel ja järgnevad alternatiivsel viisil.
13. Euroopa ja liikmesriikide avalik-õiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid annavad proportsionaalselt eelmiste valimiste tulemustega kogu liitu hõlmavale valimisringkonnale saateaja, tagades igale üleliidulisele nimekirjale miinimumsaateaja.

Artikkel 16

Euroopa tasandi valimisüksuste valimiskampaaniate rahastamine

Euroopa tasandi valimisüksuste valimiskampaaniate rahastamise suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 IV ja V peatüki sätteid.

Artikkel 17

Valimiskampaaniatega seotud üldsätted

1. Valimiskampaania ei alga varem kui kaheksa nädalat enne valimispäeva.
2. Valimiskampaaniate sisu on Euroopa Parlamendi valimisteks valijate häälte taotlemine trüki- või digitaalse materjali ning muudes avaliku teavitamise, meediareklaami ja avalike ürituste vormis. Valimiskampaania materjalides peab olema logo ja viide selle Euroopa tasandi valimisüksuse manifestile või programmile, millega liikmesriigi erakond on seotud.
3. Valimiskampaania materjalid peavad olema kättesaadavad puuetega inimestele.
4. Liikmesriikide valimisringkondades on Euroopa Parlamendi valimistel kasutatavad hääletussedelid ühetaolised, nendel on võrdselt nähtavad riigi tasandi erakondade ja/või riigi tasandi valijate ühenduste nimed, akronüümid, sümbolid ja logod ning Euroopa tasandi valimisüksuste nimed, kui need on mõnega neist seotud, ning kandidaatide ja vajaduse korral nende asendajate nimed samas järjekorras, nagu on vastavates valimisnimekirjades.
5. Euroopa Parlamendi valimistel kehtivad valimiskampaania materjalide valijatele saatmise suhtes samad reeglid, mida kohaldatakse asjaomases liikmesriigis üleriigilistel, piirkondlikel ja kohalikel valimistel.

6. Liikmesriigid tagavad, et Euroopa tasandi valimisüksusi koheldakse kogu liitu hõlmava valimisringkonnaga seotud valimiskampaania puhul riigi tasandi erakondade ja riigi tasandi valijate ühendustega võrdselt ja neile antakse võrdsed võimalused.
7. Liikmesriigid rakendavad 48-tunnist vaikuseperioodi enne valimispäeva, mille jooksul ei ole lubatud valijatele nende hääletamiskavatsuste kohta küsimusi esitada.

Artikkel 18 *Kontaktasutused*

1. Iga liikmesriik määrab kontaktasutuse, mille ülesanne on vahetada teiste liikmesriikide samasuguste asutustega ja artikli 28 kohaselt loodud Euroopa valimisametiga andmeid, mis on vajalikud Euroopa valijate registri loomiseks vastavalt artikli 9 lõikele 2, ning andmeid kandidaatide kohta.
2. Lõikes 1 osutatud kontaktasutus hakkab kooskõlas isikuandmete kaitset käsitleva kohaldatava liidu õigusega hiljemalt kuus nädalat enne valimispäeva edastama neile samasugustele asutustele ja Euroopa valimisametile nõukogu direktiivi 93/109/EÜ¹ artiklites 9 ja 10 nimetatud andmeid liidu kodanike kohta, kes on kandnud liikmesriigi valijate registrisse või Euroopa valijate registrisse või kes kandideerivad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole.

Artikkel 19 *Valimispäev*

1. Euroopa Parlamendi valimised toimuvad parlamendi koosseisu ametiaja viimase aasta 9. mail, nagu on osutatud artiklis 20.
2. Valimisjaoskondade lahtiolekuaegadel ja pool tundi enne valimisjaoskondade avamist on igasugune poliitiline tegevus valimisjaoskondades või nende läheduses keelatud, ilma et see piiraks liikmesriikides Euroopa päeva tähistamiseks korraldatavat tegevust.
3. Valimised lõpevad kõigis liikmesriikides valimispäeval kell 21.00 kohaliku aja järgi. Ajavahe arvessevõtmiseks võib Euroopa Parlamendi valimised liidu ülemeremaades ja -territooriumidel korraldada parlamendi ametiaja viimase aasta 8. mail.
4. Liikmesriigid avalikustavad oma häätelugemise tulemused kooskõlas lõikega 3 ametlikult või ajutiselt alles pärast hääletuse lõppemist selles liikmesriigis, kus see kestab kõige kauem.

¹ Nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiiv 93/109/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel (EÜT L 329, 30.12.1993, lk 34).

5. Liikmesriigid võivad kuulutada valimispäeva riigipühaks.

Artikkel 20
Valimistulemuste kindlakstegemine ja avaldamine

1. Valimistulemused kogu liitu hõlmavas valimisringkonnas ja liikmesriikide valimisringkondades kuulutab kontaktasutuste esitatud teabe põhjal selles järjekorras välja Euroopa valimisamet.
2. Ametlikud valimistulemused avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 21
Parlamendi koosseisu ametiaeg ja volitused

1. Viieaastane ametiaeg, milleks Euroopa Parlamendi liikmed valitakse, algab esimese istungjärgu avamisega pärast valimisi.
2. Iga Euroopa Parlamendi liikme ametiaeg algab ja lõpeb vastavalt parlamendi koosseisu ametiajale.

Artikkel 22
Parlamendi kokkukutsumine

Lisaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 229 sätestatud kohustusele tuleb Euroopa Parlament ilma kutsumiseta kokku esimesel teisipäeval pärast ühe kuu möödumist valimispäevast.

Artikkel 23
Volituste kontrollimine

Euroopa Parlament kontrollib Euroopa Parlamendi liikmete volitusi.

Sel eesmärgil võtab Euroopa Parlament teadmiseks liikmesriikide poolt ametlikult teatavaks tehtud ja Euroopa valimisameti poolt välja kuulutatud tulemused.

Artikkel 24
Ühitamatus

1. Euroopa Parlamendi liikme amet ei ole ühitatav järgmiste ametitega:
 - liikmesriigi valitsuse liige,
 - riigi või piirkonna parlamendi või seadusandlike volitustega kogu liige,
 - Euroopa Komisjoni liige,

- Euroopa Liidu Kohtu kohtunik, kohtujurist või kohtusekretär,
 - Euroopa Keskpanga juhatuse liige,
 - Euroopa Kontrollikoja liige,
 - Euroopa Ombudsman,
 - Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liige,
 - Euroopa Regioonide Komitee liige,
 - Euroopa Liidu toimimise lepingu või Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel liidu fondide haldamiseks või alalise vahetu haldusülesande täitmiseks loodud komitee või muu organi liige,
 - Euroopa Investeerimispanga direktorite nõukogu, halduskomitee või personali liige,
 - Euroopa Liidu institutsioonide või nende juurde moodustatud spetsialiseeritud asutuste või Euroopa Keskpanga tegevõtaja või -teenistuja.
2. Iga liikmesriik võib vastu võtta oma reeglid ametite kohta, mis ei ole ühitatavad Euroopa Parlamendi liikme ametiga.
 3. Need Euroopa Parlamendi liikmed, kelle suhtes lõiked 1 ja 2 muutuvad kohaldatavaks parlamendi koosseisu ametiaja jooksul, asendatakse vastavalt artiklile 27.

Artikkel 25

Väljaspool parlamendi töökohta toimuv parlamentlik tegevus

Pärast valimist nimetavad Euroopa Parlamendi liikmed oma elukohaliikmesriigi selle omavalitsuse ja kui see on kohaldatav, piirkonna, kus toimub nende parlamentlik tegevus väljaspool parlamendi töökohta.

Artikkel 26

Isiklik ja sõltumatu hääletus

1. Euroopa Parlamendi liikmed hääletavad individuaalselt ja isiklikult. Nende mandaat ja neile antud juhised ei ole siduvad.
2. Euroopa Parlamendi liikmetel on eesõigused ja puutumatus, mida kohaldatakse nende suhtes vastavalt Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokollile nr 7

Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta alates hetkest, mil nad kuulutatakse ametlikult Euroopa Parlamenti valituks.

Artikkel 27
Kohtade vabaksjäämine

1. Koht vabaneb, kui Euroopa Parlamendi liikme mandaat lõpeb liikme tagasiastumise, surma või mandaadi äravõtmise tõttu.
2. Kogu liitu hõlmavast valimisringkonnast valitud Euroopa Parlamendi liikme surma, tagasiastumise või mandaadi äravõtmise korral teavitab Euroopa Parlamendi president sellest viivitamata Euroopa valimisametit.

Vabaksjäänud koha täidab järgmine kandidaat sellest kandidaatide nimekirjast, millest surnud, tagasiastunud või äravõetud mandaadiga liige algselt valiti.

3. Kui käesoleva määruse muudest sätetest ei tulene teisiti, kehtestab iga liikmesriik asjakohase menetluse parlamendi koosseisu ametiaja jooksul vabanevate kohtade täitmiseks ülejäänud ametiajaks.
4. Kui liikmesriigi õiguse kohaselt nähakse sõnaselgelt ette Euroopa Parlamendi liikmelt volituste äravõtmine, lõpevad tema volitused selle liikmesriigi õigusnormide kohaselt. Liikmesriigi pädevad asutused teatavad sellest Euroopa Parlamendile.
5. Kui koht vabaneb tagasiastumise või surma korral, teatab Euroopa Parlamendi president sellest viivitamata asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele ja Euroopa valimisametile.
6. Kui Euroopa Parlament teeb teatavaks, et kogu liitu hõlmavast valimisringkonnast valitud liikme ametikoht jääb vabaks, teavitab president sellest Euroopa valimisametit ja palub sellel koha parlamendi koosseisu ülejäänud ametiajaks viivitamata täita.

Kogu liitu hõlmavast valimisringkonnast valitud Euroopa Parlamendi liikmest vabaks jäänud ametikoha täidab asjaomases nimekirjas olev järgmine kandidaat vastavalt järjestusele.

7. Parlament võib asjaomase liikme taotlusel ning asjaomase liikmesriigi või Euroopa valimisameti nõusolekul teha ettepaneku selle parlamendiliikme ajutiseks asendamiseks tema emapuhkuse, isapuhkuse või vanemapuhkuse või tema raskest haigusest tingitud puhkuse korral.

Kui koht jääb ajutiselt vabaks mõnel esimeses lõigus nimetatud põhjusel, asendatakse asjaomane liige 16 nädalaks ajutiselt asjaomase nimekirja järgmise kandidaadiga, kes võib otsustada, kas vabaksjäänud koht täita või mitte. Vabaksjäänud koha täitmisest keeldumine ei too kandidaadi jaoks kaasa asetuse

kaotust asjaomasel nimekirjas võimalike tulevaste vabaksjäävate kohtade suhtes. 16 nädala pikkust ajavahemikku võib pikendada.

Artikkel 28
Euroopa valimisamet

1. Käesoleva määrusega asutatakse Euroopa valimisamet (edaspidi „valimisamet“), mille ülesanne on
 - a) tagada käesoleva määruse nõuetekohane rakendamine ning juhtida ja jälgida kogu liitu hõlmava valimisringkonna valimisprotsessi;
 - b) määrata kindlaks artikli 10 lõike 2 kohaste kaebuste suhtes kohaldatav menetlus seoses kogu liitu hõlmava valimisringkonnaga;
 - c) täita kõiki kogu liitu hõlmava valimisringkonna valimisprotsessiga seotud funktsioone ja teha koostööd artiklis 18 osutatud asutustega;
 - d) kontrollida, kas Euroopa tasandi valimisüksused vastavad üleliiduliste nimekirjade esitamise tingimustele kooskõlas artikliga 15;
 - e) hallata vastavalt artiklile 9 koostatud Euroopa valijate registrit;
 - f) kuulutada vastavalt käesoleva määruse artiklile 20 välja valimistulemused;
 - g) lahendada käesoleva määruse sätetega seoses tekkida võivaid vaidlusi, välja arvatud vaidlused, mis tulenevad käesolevas määruses osutatud riigisisestest õigusnormidest.

Euroopa valimisamet võib ka anda abi raskuste korral, mis on seotud liikmesriikide asutuste esitatud nimekirjade tõlgendamisega.

2. Euroopa valimisamet on sõltumatu ja täidab oma ülesandeid täielikus vastavuses käesoleva määrusega.
3. Euroopa valimisamet kuulutab üleliidulised nimekirjad välja 11 nädalat enne valimispäeva.

Valimisamet koostab Euroopa tasandi valimisüksuste esitatud eri nimekirjade registri ja haldab seda. Teave registri kohta avalikustatakse.

Euroopa valimisamet võtab oma otsustes täielikult arvesse põhiõigusi – õigust hääletada ja õigust kandideerida.

4. Iga liikmesriik nimetab ametisse ühe Euroopa valimisameti liikme, kes valitakse õigus- või politoloogiprofessorite ja muude valimissüsteemide ekspertide hulgast, lähtudes nende ametialastest oskustest ja austades soolist tasakaalu. Euroopa valimisameti liikmed valivad eraldi hääletustel lihthäälteenamusega presidendi, asepresidendi ja sekretäri. Euroopa valimisamet püüab otsuseid vastu võtta konsensuse alusel. Kui otsust ei ole võimalik teha konsensuse alusel, teeb Euroopa valimisamet otsuse lihthäälteenamusega.

Kõik Euroopa valimisameti liikmed on oma ülesannete täitmisel täiesti sõltumatud. Nad ei taotle ega võta vastu juhiseid üheltki institutsioonilt või valitsuselt ega üheltki teiselt organilt, asutuselt või ametilt. Nad ei tohi olla Euroopa Parlamendi, liikmesriikide parlamentide ega liikmesriikide valitsuste liikmed ega endised liikmed. Lisaks ei tohi nad olla üheski valimistel saadud mandaadiga ametis ega ühegi liidu institutsiooni või Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi valijate ühenduse või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse ametnikud või muud teenistujad.

Euroopa valimisameti liikmed nimetatakse ametisse viieks aastaks ja seda ametiaega saab pikendada ühe korra.

5. Euroopa valimisametit esindab president, kes tagab kõigi Euroopa valimisameti nimel tehtud otsuste rakendamise.

Euroopa valimisameti president hoidub mis tahes tegevusest, mis on vastuolus tema tööülesannetega.

Kui Euroopa valimisameti liige, kaasa arvatud valimisameti president, ei vasta enam oma ülesannete täitmiseks vajalikele tingimustele, võib ta ametist vabastada vähemalt 3/5 Euroopa valimisameti liikmete poolthäältega aruande alusel, milles esitatakse põhjendatud ettepanek ametist vabastamise kohta.

Euroopa valimisameti viieaastane ametiaeg algab kaks ja pool aastat pärast parlamendi koosseisu ametiaja algust. Euroopa valimisameti esimene ametiaeg algab võimalikult kiiresti pärast käesoleva määruse jõustumist.

Euroopa valimisameti liikme tagasiastumise, pensionile jäämise, ametist vabastamise või surma tagajärjel vabaks jäänud ametikoht täidetakse sama menetluse kohaselt kui esialgse nimetamise puhul.

6. Euroopa valimisamet on juriidiline isik ja tal on oma ülesannete täitmiseks vajalikud ametiruumid, personal, teenused ja tugivahendid.
7. Euroopa valimisamet esitab Euroopa Parlamendile aruande Euroopa Parlamendi

valimiste korraldamise ning käesoleva määruse rakendamise ja selle eesmärkide saavutamise kohta üheksa kuu jooksul pärast Euroopa Parlamendi valimisi.

8. Euroopa valimisameti kulud, sealhulgas selle liikmete töötasud, rahastatakse liidu üldeelarve assigneeringutest.

Eelarveassigneeringud peavad olema piisavad, et tagada Euroopa valimisameti täielik ja sõltumatu toimimine. Euroopa valimisameti president esitab Euroopa Parlamendile valimisameti eelarvekava, mis avalikustatakse. Euroopa Parlament delegerib nimetatud assigneeringutega seotud eelarvevahendite käsutaja ülesanded Euroopa valimisameti presidendile.

Artikkel 29 *Komiteemenetus*

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 mõistes.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 30 *Kehtetuks tunnistamine*

1. Otsestel ja üldistel valimistel esindajate Euroopa Parlamenti valimist käsitlev akt ja nõukogu otsus 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom, millega see akt kehtestatakse, tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud õigusaktile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 31 *Läbivaatamisklausel*

Hiljemalt üks aasta pärast kõiki Euroopa Parlamendi valimisi esitab Euroopa Parlament pärast Euroopa valimisametiga konsulteerimist aruande käesoleva määruse üldise toimimise kohta, lisades sellele asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 32 *Jõustumine*

1. Määrus jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mil liikmesriigid kiidavad määruse heaks kooskõlas oma vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.
2. Liikmesriigid teatavad oma riiklike menetluste lõpulejõudmisest nõukogu peasekretariaadile.

I LISA

TABEL – ELi 27 LIIKMESRIIKI RAHVAARVUL PÕHINEVATE RÜHMADENA

Rühm	Liikmesriik	Rahvaarv
A-rühm (37,9 miljonit – 83,1 miljonit)	Saksamaa	83 166 711
	Prantsusmaa	67 320 216
	Itaalia	59 641 488
	Hispaania	47 332 614
	Poola	37 958 138
B-rühm (6,9 miljonit – 19,3 miljonit)	Rumeenia	19 328 838
	Madalmaad	17 407 585
	Belgia	11 522 440
	Kreeka	10 718 565
	Tšehhi Vabariik	10 693 939
	Rootsi	10 327 589
	Portugal	10 295 909
	Ungari	9 769 526
	Austria	8 901 064
	Bulgaaria	6 951 482
C-rühm (0,5 miljonit – 5,8 miljonit)	Taani	5 822 763
	Soome	5 525 292
	Slovakkia	5 457 873
	Iirimaa	4 964 440
	Horvaatia	4 058 165
	Leedu	2 794 090
	Sloveenia	2 095 861
	Läti	1 907 675
	Eesti	1 328 976
	Küpros	888 005
	Luksemburg	626 108
	Malta	514 564

Allikas: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00001/default/table?lang=en>.

II LISA

Praktiline näide üleliidulise nimekirja kohta, milles kasutatakse kolme rühma ja kus on 28 kohta

A1, A2, A3, A4, A5, B1, B2, B3, B4, B5, B7, B8, B9, B10, C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10, C11, C12 on näitlikud kandidaadid rahvaarvu alusel rühmitatud liikmesriikidest.

Üleliidulise nimekirja näide		
Rühmad	Järjekorranumber	Kandidaadi päritoluriik
Nimekirja osa 1	1	A1
	2	B7
	3	C7
Nimekirja osa 2	4	B10
	5	C5
	6	A3
Nimekirja osa 3	7	A2
	8	C3
	9	B7
Nimekirja osa 4	10	B5
	11	C3
	12	A4
Nimekirja osa 5	13	A5
	14	C12
	15	B9
Nimekirja osa 6	16	A4
	17	A2
	18	B2
Nimekirja osa 7	19	B3
	20	A1
	21	B8
Nimekirja osa 8	22	C1
	23	C2
	24	B4
Nimekirja osa 9	25	A5
	26	C8
	27	B1
Nimekirja osa 10	28	B7

III LISA

Praktiline näide – D'Hondti meetod

Praktiline näide: 1 000 000 kehtivat häält valimisringkonnas, kus valitakse viis parlamendiliiget.

A (350 000 häält), B (300 000 häält), C (150 000 häält), D (100 000 häält), E (70 000 häält), F (30 000 häält)

Jagamine	1	2	3	4	5	
A	350 000	175 000	116 666	87 500		70 000
B	300 000	150 000	100 000	75 000		60 000
C	150 000	75 000	50 000		37 500	30 000
D	100 000	50 000	33 333		25 000	20 000
E	70 000	35 000	23 333		17 500	14 000
F	30 000	15 000	10 000		7 500	6 000

Selle tulemusena A saab 2 kohta, B saab 2 kohta ja C saab 1 koha.